

cer om lovforslag, men at dette var noget andet end en traditionel høring.

Udvalget finder, at i situationer, hvor der undtagelsesvis ikke er foretaget en skriftlig høring, bør Folketinget påtage sig en forpligtelse til at sikre sig, at relevante eksperter og parter bliver hørt efter fremsættelsen. Dette er i overensstemmelse med statsministerens ovennævnte opfattelse. Udvalgene har som led i behandlingen af lovforslag mulighed for at bede den relevante minister om at foranstalte en skriftlig høring. Udvalgene kan dog også selv iværksætte en sådan høring. Det er dog - så vidt det er udvalget bekendt - kun sket en enkelt gang inden for de senere år, nemlig da Udvalget for Forretningsordenen i forbindelse med gennemførelsen af lovforslaget om undersøgelseskommissioner gennemførte en skriftlig høring af de tidligere hørte myndigheder og organisationer om visse vidtgående ændringsforslag. Udvalgene har også mulighed for at afholde, hvad statsministeren ovenfor kaldte en bredere høring eller konference i forbindelse med et møde i Folketingets regi, således som det skete i forbindelse med behandlingen af den såkaldte rockerlov (forslag til lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme (L 22, Folketingsåret 1996-97)).

Udvalget er af den opfattelse, at det ny cirkulære om bemærkninger til lovforslag og andre regeringsforslag og om fremgangsmåden ved udarbejdelse af lovforslag, redegørelser, administrative forskrifter m.v., som Statsministeriet udsendte i september 1998, på en række områder har betydet forbedringer i kvaliteten af de bemærkninger, der ledsager regeringsforslag.

Udvalget kunne yderligere ønske sig oplysninger om lovforslagsforhold til fundamentale retsprincipper, herunder grundloven, menneskerettighederne og generelle strafferetlige og forvaltningsmæssige principper, hvor lovforslaget ifølge sit indhold berører sådanne principper. Statsministeren har under samrådet oplyst, at disse spørgsmål er et hovedelement i forbindelse med Justitsministeriets lovtekniske gennemgang. Det oplystes endvidere, at emnerne også indgår med vægt i den kommende vejledning om lovgivningsarbejdet fra Justitsministeriet.

I udvalgets ønsker til indholdet af bemærkningerne til lovforslagene ligger også, at der bør redegøres for årsagen til, at man i konkrete tilfælde har fraveget f.eks. de almindelige forvaltningsmæssige principper, således som de kommer til

udtryk i forvaltningsloven og offentlighedsloven.

Særligt med hensyn til bemyndigelser lægger udvalget vægt på, at der i de ledsagende bemærkninger i de enkelte tilfælde nøje redegøres for baggrunden for, at bemyndigelsesbestemelsen ønskes indsat, samt for de hensyn, der ønskes tilgodeset i forbindelse med udnyttelsen af bemyndigelsen. Statsministeren har heroverfor oplyst, at Justitsministeriet i forbindelse med den lovtekniske gennemgang er meget opmærksom også på brugen af brede bemyndigelser.

Udvalget har bemærket, at regeringens og Folketingets fælles ønske om at reducere antallet af lovforslag ikke bør føre til anvendelse af såkaldte samlelove i andre tilfælde, end hvor der foreligger en nøje saglig eller politisk sammenhæng mellem de foreslåede temaer. Statsministeren har under samrådet erklæret sig enig heri, men var ikke bekendt med, at der i dette folketingsår havde været nogen konkrete eksempler på samlelove, hvor der ikke havde været en god begrundelse herfor.

c. Den politiske forberedelse af lovforslag

Blandt de spørgsmål, der blev drøftet på Marienlystkonferencen, var, i hvilket omfang politikere skulle involvere sig i drøftelser på det lovforberedende plan, og hvilke konsekvenser politiske forlig får for lovkvaliteten.

Det er en væsentlig del af de danske lovgivningstraditioner, at der indgås forlig inden fremsættelsen af lovforslag, og at partier inden fremsættelsen bliver enige om principper. Sådanne forlig eller »indforståelser« kan have forskellig karakter i henseende til detaljeringsgrad og bundethed for parterne. Udvalget bemærker, at man - også når lovforslag udarbejdes på grundlag af forlig - bør være opmærksom på at leve op til de krav til lovkvalitet, som iagttages gennem den grundige forberedelse, der normalt går forud for regeringens fremsættelse af lovforslag. Det kan være relevant at have i erindring i de tilfælde, hvor der ikke foreligger et fuldt belyst beslutningsgrundlag på tidspunktet for indgåelsen af forliget, eller hvor procedurerne for ændring af forliget reelt, f.eks. af tidsmæssige grunde, begrænser muligheden for at rette op på sådanne fejl eller uhensigtsmæssigheder, der måtte vise sig under den senere offentlige folketingsbehandling, f.eks. i forbindelse med henvendelser fra berørte.